

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23Tos/58/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3123010270
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Antala
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3123010270.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Antalu a sudcov JUDr. Lucie Horvátovej a JUDr. Juraja Valáška v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v Bojniciach, okres Prievidza, trvale bytom Prievidza, C. C. XXX/XX, D. E., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom, pre trestný čin krádeže podľa § 212 odsek 2 písm. f) Tr. zákona a iné, na neverejnom zasadnutí konanom v Trenčíne dňa 08. augusta 2023, o sťažnosti prokurátorky Okresnej prokuratúry Trenčín proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín pod sp. zn. 37Pp/63/2023 zo dňa 03. apríla 2023 jednomyseľne takto

rozhodol:

- I. Podľa § 194 odsek 1 písm. a) Tr. poriadku sa napadnuté uznesenie zrušuje v celom rozsahu.
- II. Podľa § 66 odsek 1, odsek 2 Tr. zákona sa návrh odsúdeného A. B. na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietá.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza pod sp. zn. 2T/68/2018 zo dňa 08. augusta 2018 bol odsúdenému A. B. pre trestné činy prečinu krádeže podľa § 212 odsek 2 písm. f) Tr. zákona a prečinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 odsek 1 Tr. zákona právoplatne uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 36 mesiacov, ktorého výkon mu bol podmienenčne odložený na skúšobnú dobu s probačným dohľadom v trvaní 32 mesiacov. Zároveň bol zrušený výrok o treste rozsudku Okresného súdu Prievidza pod sp. zn. 2T/107/2017 zo dňa 04. septembra 2017 ako aj ďalšie výroky obsahovo na tento výrok nadväzujúce, ak vzhľadom ku zmene ku ktorej došlo zrušením stratili svoj podklad. Uznesením Krajského súdu v Trenčíne pod sp. zn. 2Tos/91/2021 zo dňa 15. júla 2021 súd rozhodol o neosvedčení odsúdeného a výkone trestu so zaradením na výkon trestu do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. 1/2 z uloženého trestu odsúdený vykonal ku dňu 20. januára 2023. Dňa 06. marca 2023 bol Okresnému súdu Trenčín doručený návrh riaditeľa Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom na podmienenčné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody s nariadenou kontrolou technickými prostriedkami odsúdeného s poukazom na § 415 odsek 2 Tr. poriadku.

Okresný súd Trenčín na verejnom zasadnutí konanom dňa 03. apríla 2023 po výsluchu odsúdeného rozhodol uznesením pod sp. zn. 37Pp/63/2023 tak, že podľa § 66 odsek 1 písm. b), písm. c), odsek 2 Tr. zákona v spojení s § 415 odsek 1 Tr. poriadku podmienenčne prepúšťa odsúdeného z výkonu vyššie uvedených trestov odňatia slobody a podľa § 68 odsek 1 Tr. zákona mu určuje skúšobnú dobu na 4 (štyri) roky a súčasne bol nariadený probačný dohľad nad odsúdeným na 18 (osemnásť) mesiacov, za súčasného uloženia obmedzenia podľa § 51 odsek 3 písm. b) Tr. zákona, spočívajúceho v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok a podľa § 51 odsek 3 písm. d) Tr. zákona spočívajúci v zákaze vstupu do krčiem, pubov, barov a inak označených zariadení určených prevažne na predaj a konzumáciu alkoholických nápojov. Podľa § 51 odsek 4 písm. j) Tr. zákona v príkaze podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii alebo psychologickému poradenstvu, podľa § 51 odsek 4 písm. k) Tr. zákona v príkaze zamestnať sa alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie a podľa § 51 odsek

4 písm. b) Tr. zákona v príkaze zdržiavať sa na území Slovenskej republiky, pričom vo vzťahu k plneniu tohto príkazu podľa § 66 odsek 1 písm. c) Tr. zákona v spojení s § 68 odsek 1 Tr. zákona nariaďuje kontrolu výkonu rozhodnutia technickými prostriedkami. Prvostupňový súd odôvodnil svoje rozhodnutie v podstate tým, že odsúdený dôsledne splnil kumulatívne všetky tri zákonom stanovené podmienky.

Proti tomuto uzneseniu ihneď po jeho vyhlásení na verejnom zasadnutí okresného súdu podala sťažnosť prokurátorka okresnej prokuratúry. Z jej písomného odôvodnenia vyplýva, že nesúhlasí s podaným návrhom na podmiennečné prepustenie, nakoľko ho považuje za neopodstatnený, s prihliadnutím na hodnotenie ústavu, osobu odsúdeného, ako aj na povahu spáchaného trestného činu. Skutočnosť, či odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, je potrebné posúdiť po všestrannom zhodnotení osobnosti odsúdeného ako aj jeho predchádzajúceho spôsobu života, vrátane jeho trestnej minulosti. Nemožno uprieť odsúdenému snahu po náprave, avšak v neprospech odsúdeného svedčí najmä jeho predošlá trestná minulosť. Odsúdený má v odpise registra trestov evidované 4 záznamy, pričom v dvoch prípadoch sa na neho hľadí akoby nebol odsúdený. V tejto súvislosti konštatovala, že aj zahladené odsúdenia podávajú obraz o odsúdenom, o jeho sklonoch k páchaniu trestnej činnosti. Odsúdenému boli doposiaľ vždy ukladané podmiennečné tresty odňatia slobody, ktoré očividne nespĺnili svoj účel, keďže odsúdený sa opakovane dostával do stretu so zákonom, čo napokon vyústilo do prijatia záveru o neosvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia. Záruka, že odsúdený sa po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody opätovne nedostane do kolízie so zákonom, je oslabená. Uvedenému nasvedčuje aj ústavom konštatované stredné riziko recidívy trestnej činnosti a menej priaznivá resocializačná prognóza. Z obsahu hodnotenia ústavu tiež vyplýva, že postoj odsúdeného k spáchanej trestnej činnosti je čiastočne kritický a z toho dôvodu aj program zaobchádzania plní v bode edukácia len čiastočne. Poukázala na §36a odsek 1 Rozkazu ministra spravodlivosti Slovenskej republiky č. 16/2015 o zaobchádzaní s obvinenými a odsúdenými v znení neskorších predpisov, podľa ktorého však odsúdený nespĺňa podmienky upravené v § 36a odsek 1 písm. d), písm. e) rozkazu, a riaditeľovi ústavu tak nevznikla povinnosť podať návrh na podmiennečné prepustenie odsúdeného po polovici vykonaného trestu odňatia slobody. V prípade odsúdeného A. B. ústav konštatoval menej priaznivú resocializačnú prognózu, riziko recidívy bolo vyhodnotenú ako stredné a zároveň bolo uvedené, že odsúdený neplní riadne ani program zaobchádzania. Odsúdený síce splnil formálnu podmienku na podanie takéhoto návrhu, avšak materiálne podmienky na jeho podmiennečné prepustenie nepovažovala za splnené a podanie návrhu tak považuje za nedôvodné. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhla, aby Krajský súd v Trenčíne podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. poriadku napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a zároveň vo veci sám rozhodol tak, že návrh riaditeľa Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom o podmiennečné prepustenie odsúdeného A. B. podľa § 415 Tr. poriadku s použitím §66 odsek 1, odsek 2 Tr. zákona zamietá.

Krajský súd ako nadriadený súd po tom, čo mu bola predložená sťažnosť prokurátorky spolu s predmetným trestným spisom okresného súdu, na neverejnom zasadnutí podľa § 192 odsek 1 Tr. poriadku preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré im predchádzalo a zistil, že podaná sťažnosť je prípustná, bola podaná oprávnenou osobou, v zákonom stanovenej lehote a na správnom mieste a je aj dôvodná.

Trestný zákon pri aplikácii hmotnoprávneho inštitútu podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody vyžaduje od súdu, aby skúmal, či sú u odsúdeného naplnené nielen formálne, ale aj materiálne podmienky podmiennečného prepustenia. Až splnenie formálnych podmienok (odsúdeným vykonaná potrebná časť uloženého trestu) v kumulácii (spojení) s materiálnymi podmienkami (plnenie povinností odsúdeným a preukázané polepšenie sa v jeho správaní vo výkone trestu a očakávanie, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život) pri dôslednom zistení skutkového stavu môže vyústiť do právneho záveru súdu, že je možné odsúdeného podmiennečne prepustiť z výkonu trestu odňatia slobody, za súčasného obligatórneho určenia primeranej skúšobnej doby, s prípadne nariadením probačného dohľadu a uložením primeraných povinností a obmedzení, na posilnenie jeho účinku.

Zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu bol páchatel' obligatórne prepustený po odpykaní stanovenej doby bez ohľadu na účel trestu, ale podmiennečné prepustenie je dôvodné len vtedy, keď vzhľadom na účel trestu a ďalšie okolnosti, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš vysoké riziko jeho recidívy. Ustanovenie § 66 odsek 1 Tr. zákona vyjadruje totiž predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmiennečné prepustenie a musí pritom vyplývať zo zhodnotenia páchatel'ovho polepšenia, pričom

očakávanie, že odsúdený po podmiennečnom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na možnosti jeho nápravy a osobných pomeroch s prihliadnutím aj na očakávaný účel trestu (§ 34 odsek 1, odsek 4 Tr. zákona). Správanie odsúdeného vo výkone trestu sa musí pritom hodnotiť v súvislosti s charakterovými vlastnosťami odsúdeného, s motívmi a spôsobom vykonania činu, pretože len za tohto predpokladu možno posúdiť, či odsúdený vo výkone trestu dosiahol taký stupeň nápravy, že sa už zbavil práve tých charakterových rysov a nesprávnych návykov, ktoré ho viedli ku spáchaniu trestnej činnosti alebo ktoré okrem ostatných príčin aspoň prispeli k jeho rozhodnutiu spáchať trestný čin. Pokiaľ ide o splnenie prvej zákonnej (formálnej) podmienky, tak prvostupňový súd správne dospel k záveru, že odsúdený už vykonal potrebnú časť z výmery vykonávaného trestu podľa § 66 odsek 1 písm. c) Tr. zákona, teda vykonal minimálne polovicu z uloženého trestu, a teda u odsúdeného A. B. bola síce splnená formálna podmienka na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody (lehota kedy by mohol byť podmiennečne prepustený po podaní návrhu riaditeľom na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody v zmysle § 415 odsek 2 Tr. poriadku), v ďalšej časti však už okresný súd nesprávne vyhodnotil naplnenie dvoch materiálnych podmienok, ktoré sú rovnako ako formálna podmienka nevyhnutným predpokladom na zákonné rozhodnutie súdu o podmiennečnom prepustení odsúdeného na slobodu, s určením primeranej skúšobnej doby.

Podľa názoru krajského súdu, oproti názoru prvostupňového súdu možno u odsúdeného splnenie oboch materiálnych podmienok konštatovať nanajvýš iba v čiastočnej forme. Ako to vyplýva z obsahu podaného hodnotenia riaditeľa ústavu na výkon trestu, program zaobchádzania odsúdený neplní v celej požadovanej miere a to z dôvodu čiastočne kritického postoja. Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení treba rozlišovať, kedy je správanie a plnenie povinností vo výkone trestu iba prejavom vonkajšej adaptácie odsúdeného v prostredí ústavu, a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného s predpokladom vedenia riadneho života v budúcnosti. Preto správanie odsúdeného vo výkone trestu a plnenie povinností sú síce neopomenuteľnými, ale nie však jedinými hľadiskami, z ktorých možno usudzovať jeho polepšenie. Z hodnotenia Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom je zrejmé, že resocializačná prognóza je u odsúdeného považovaná za menej priaznivú na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti. K trestnej činnosti má len čiastočne kritický postoj z dôvodu, že časť viny presúva na alkohol. Doposiaľ bol iba raz disciplinárne odmenený a ani raz disciplinárne potrestaný.

Pokiaľ ide o druhú materiálnu podmienku v podobe očakávania, že odsúdený bude na slobode viesť riadny život, a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy, ani táto nebola podľa názoru krajského súdu splnená. Ako vyplynulo zo spisového materiálu, odsúdený mal uložený podmiennečný trest odňatia slobody, ktorý očividne nespĺnil svoj účel, keďže odsúdený sa opakovane dostal do stretu so zákonom, čo napokon vyústilo do prijatia záveru o neosvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia. Z týchto dôvodov sa javí pôsobenie na prevýchovu odsúdeného len plynutím skúšobnej doby a nariadením probačného dohľadu nad jeho správaním s uloženými obmedzeniami a povinnosťami v skúšobnej dobe tak, ako o nich bolo rozhodnuté napadnutým uznesením súdu prvého stupňa ako nedostatočné.

Na základe uvedených skutočností preto krajský súd dospel k záveru, že odsúdený A. B. kumulatívne nespĺňa všetky zákonné materiálne podmienky pre podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody tak, ako na to odlišne a podrobne poukazoval okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia, s ktorými dôvodmi sa krajský súd v otázke naplnenia materiálnych podmienok pre podmiennečné prepustenie odsúdeného nestotožnil. Krajský súd pripomína a stotožňuje sa v podstate so sťažnostnými argumentmi prokurátorky v tom smere, že podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nie je a ani nemôže mať skutočne charakter akejsi odmeny iba za relatívne dobré správanie sa odsúdenej osoby, ale ide o taký mimoriadny inštitút, ktorým sa iba v odôvodnených prípadoch a po náležitom kumulatívnom splnení všetkých troch zákonných podmienok zasiahne do rozhodnutia súdu o uloženom treste odňatia slobody tak, že u odsúdenej osoby už nie je nevyhnutné pôsobiť v pozitívnom smere bezprostredným výkonom trestu odňatia slobody, ale odsúdenému sa poskytne príležitosť na slobode, za istých zákonných a súdom určených podmienok preukázať, že vie viesť riadny život občana, predovšetkým bez páchania ďalšej trestnej činnosti. Je síce pravdou, že absolvoval ústavné protialkoholické liečenie, ktoré bolo neskôr premenené na ambulantné, ktoré bolo dňa 05.03.2019 ukončené, avšak z obsahu spisu je zrejmé, že odsúdený mal problémy s alkoholom aj napriek tomu, že došlo k premene na ambulantné liečenie, naviac krátko na to, ako mal dokončiť protialkoholické liečenie sa dopustil stretu so zákonom v súvislosti s alkoholom. Krajský súd ďalej poukazuje na to, že odsúdenému bol uložený súhrnný trest za zločin, a preto pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil aj tú skutočnosť, že vzhľadom na závažný charakter spáchanej trestnej činnosti je nahradenie výkonu trestu

odňatia slobody kontrolou technickými zariadením (technickými prostriedkami) nepomerné. Uvedené zistenia spolu s doposiaľ nedostatočným sebauvedomením si škodlivosti páchania vlastnej trestnej činnosti u odsúdeného jednoznačne svedčia o tom, že tento nevyužil šancu preukázať, že súdom uložený výchovný trest a uložené obmedzenia splnili svoj účel, ktorým bolo okrem iného aj zabrániť mu v páchaní ďalšej trestnej činnosti a tiež vytvoriť u neho podmienky na nápravu, aby do budúcnosti už viedol riadny život.

Krajský súd vzhľadom na vyššie uvedené dôvody musel preto napadnuté uznesenie okresného súdu podľa § 194 odsek 1 písm. a) Tr. zákona v celom rozsahu zrušiť, a vzhľadom k tomu, že okresný súd vykonal všetky potrebné a dostupné dôkazy, na podklade ktorých bolo možné meritórne rozhodnúť, rozhodol sám tak, že podľa § 66 odsek 1, odsek 2 Tr. zákona návrh odsúdeného A. B. o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody ako nedôvodný zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.